

Standardizirana struktura namenjena pogodbenicam kot osnova za periodično poročanje v skladu s sklepoma VII/4 Alpske konvencije in XI/5 VIII. Alpske konference za preverjanje aktivnosti, dobrih praks in pobud, ki so nastale v okviru Deklaracije “Prebivalstvo in kultura”

Kazalo

I. POGLAVJE, SPREJETJE IN IZVAJANJE DEKLARACIJE ALPSKE KONVENCIJE “PREBIVALSTVO IN KULTURA”	3
UVOD.....	3
PRAVNA NARAVA, ZNAČAJ IN POSEBNOSTI DEKLARACIJE.....	4
SKUPNE DEJAVNOSTI POGODBENIC ZA PROMOCIJO IZVAJANJA DEKLARACIJE “PREBIVALSTVO IN KULTURA”.....	4
II. POGLAVJE, VPRAŠALNIK	7
NAVODILA ZA IZPOLNITEV VPRAŠALNIKA.....	7
PODATKI O IZVORU IN IZDELAVI POROČILA.....	8
1. DEL: SPLOŠNI DEL.....	9
Dodatna vprašanja.....	10
2. DEL: POSEBNI DEL O CILJIH DEKLARACIJE “PREBIVALSTVO IN KULTURA” (DEKLARACIJA IX. ALPSKE KONFERENCE DNE 9.11.2006).....	11
I. Zavest o pripadnosti skupnosti in sodelovanje.....	11
II. Kulturna raznolikost.....	13
III. Življenjski prostor, kakovost življenja in enake možnosti.....	16
IV. Gospodarski prostor.....	21
V. Vloga mest in podeželja.....	23
V PRILOGI PREGLED POMEMBNIH PRAVNIH PREDPISOV (NA NACIONALNI IN MOREBITI REGIONALNI/POKRAJINSKI RAVNI, NE NA OBČINSKI RAVNI)	26

I. POGLAVJE

SPREJETJE IN IZVAJANJE DEKLARACIJE ALPSKE KONVENCIJE “PREBIVALSTVO IN KULTURA”

UVOD

Splošni cilj Alpske konvencije je zagotavljanje globalne politike za ohranjanje in varovanje Alp ter za trajnostni razvoj le-teh ob enakovrednem upoštevanju interesov vseh alpskih držav in njihovih regij ter Evropske ekonomske skupnosti ob odgovorni in trajni rabi virov in z določitvijo načel, na katerih mora temeljiti čezmejno sodelovanje držav alpskega loka.

Za doseganje tega cilja bodo pogodbenice na osnovi določil **2. člena Konvencije** sprejele primerne ukrepe za vsaj dvanajst specifičnih področjih, med katerimi, na prvem mestu seznama, tudi za področje **Prebivalstva in kulture** – “s ciljem spoštovanja, ohranjanja in podpiranja kulturne in družbene samobitnosti avtohtonega prebivalstva in zagotavljanja njegove življenjske osnove, še posebno poselitve in gospodarskega razvoja, ki sta znosna okolju, ter pospeševanje medsebojnega razumevanja in partnerskega vedenja med alpskim in zunajalpskim prebivalstvom” (2. člen, paragraf 2a).

Ob tem, ko je tematskemu sklopu “Prebivalstvo in kultura” dodelila velik pomen v okviru trajnostnega razvoja alpskega prostora, je **VIII. Alpska konferenca** (Garmisch-Partenkirchen, 16. november 2004) še posebej **določila in sklenila**:

- da se na to temo izdelata politična Deklaracija;
- da se Deklaracija preverja v skladu z *mehanizmom preverjanja* in postopkom v skladu s sklepom VII/4 Alpske konference,
- da se po štirih letih od sprejema Deklaracije, na osnovi izkušenj pri njenem izvajanju, razmisli o primernosti izdelave Protokola “Prebivalstvo in kultura” (sklep VIII/11 Alpske konference).

Deklaracija “Prebivalstvo in kultura” (DPK), ki jo je izdelala posebna Delovna skupina, je bila sprejeta na **IX. Alpski konferenci** (Alpbach, 9. november 2006).

Ob sprejemu Deklaracije je Konferenca ta instrument označila kot “prvi pomemben prispevek k izvajanju ciljev družbene in kulturne trajnosti Alpske konvencije” in se je med drugim zavezala, “da bo iskala in podpirala koristne pobude, da bodo lahko tako prebivalstvo kot nevladne organizacije, občine in regije aktivno sodelovale pri izvajanju ciljev socialne in kulturne vzdržnosti Alpske konvencije» (sklep IX/11 Alpske konference).

Na tej osnovi je bila Alpska konferenca mnenja, da je primerno sprejeti Deklaracijo na temo “Prebivalstvo in kultura”, obenem pa je sklenila, da je potrebno Deklaracijo preverjati z namenom, da se po štirih letih od sprejetja oceni, ali je primerno izdelati izvedbeni Protokol za podrobno ureditev izvajanja ciljev s tega področja. XI. Alpski konferenci bo torej pripadla naloga, da se odloči o morebitni izdelavi Protokola “Prebivalstvo in kultura”.

V ta namen je, glede na različno naravo in posebno strukturo Deklaracije v primerjavi z izvedbenimi protokoli Alpske konvencije, Odbor za preverjanje Alpske konvencije je na svojem sestanku v Parizu, 28.-29. aprila 2008 sklenil, da bo pripravil posebno *ad hoc* **standardizirano strukturo** za preverjanje izvajanja DPK.

PRAVNA NARAVA, ZNAČAJ IN POSEBNOSTI DEKLARACIJE

Deklaracija "Prebivalstvo in kultura" spada, tako kot vse načelne Deklaracije, sklepi številnih mednarodnih konferenc in mnogi podobni akti, v okvir instrumentov t.i *soft law*.

Tovrstni akti se običajno nahajajo v polnormativnih predpisih, ki so, predvsem na mednarodni ravni, predmet izrazito politične in ekonomske volje, s katero se v bistvu urejajo odnosi med državami, čeprav sami akti nimajo pravno zavezujoče narave.

Glavne značilnosti aktov, ki spadajo v kategorijo *soft law*, so naslednje:

- pomanjkanje pravnih obveznosti za pogodbenice;
- izključitev vsake odgovornosti držav v primeru kršitve določil, ki jih predvidevajo;
- izključitev možnosti, da bi pred katerikoli sodiščem ali mednarodnim sodiščem zahtevali izvršitev izvajanja, implementacije ali spoštovanja dogovora (to še ne pomeni, da se jih v posameznem postopku posredno ne sme upoštevati);
- pomanjkanje ratifikacijskega zakona v soudeleženi državah;
- pomanjkanje prenosa v notranji pravni red posameznih držav.

Glede na to, da Deklaracija nima neposredne zavezujoče veljavnosti, nimamo drugih zagotovil, da se bodo upoštevala določila *soft law*, ki jih le-ta predvideva, in niti, da bo potekalo preverjanje njenega izvajanja v pogodbenicah, razen dejstva, da se subjekt, ki je določila izdal, prekriva s subjektom, kateremu so namenjena (avtoregulacija) in da je le-ta "ugleden" (moč prepričevanja kot npr. pri ministrih).

Vse to lahko velja tudi za primer DPK, ki se pa še dodatno razlikuje od običajnih instrumentov *soft law*, saj je v primeru Deklaracije isti organ odločanja Alpske konvencije, ki ga sestavljajo okoljski ministri vseh pogodbenic, soglasno sklenil tudi, da se **preverja izvajanje Deklaracije**.

In prav preverjanje aktivnosti, dobrih praks in sprejetih ukrepov pogodbenic v okviru Deklaracije "Prebivalstvo in kultura" predstavlja iz pravnega vidika specifično značilnost in posebnost Deklaracije "Prebivalstvo in kultura", zaradi česar se Alpska konvencija še dodatno razlikuje od ostalih mednarodnih pogodb, ki se med drugim ukvarjajo tudi z varovanjem naravne in kulturne dediščine (Konvencije in Izjave UNESCO, Konvencije in Izjave Sveta Evrope itd).

SKUPNE AKTIVNOSTI POGODBENIC ZA PROMOCIJO IZVAJANJA DPK

Kot je mogoče sklepati iz prejšnjih odstavkov, se eden od najpomembnejših korakov pri sprejetju sklepa o potrditvi DPK na IX. Alpski konferenci nanaša prav na prizadevanja pogodbenic, da iščejo in podpirajo koristne pobude, da bi sklop akterjev, ki ga sestavljajo občine, regije, nevladna združenja in splošneje lokalno prebivalstvo, lahko aktivno sodeloval pri izvajanju tega novega inštrumenta Alpske konvencije.

Ob izvrševanju tega načela je Stalni odbor na svoji 35. seji¹ (2.-4. maja 2007, Lanslebourg, F) sprejel predlog Italije, ob podpori Avstrije, da se podpira transnacionalno in čezmejno sodelovanje

¹36. seja Stalnega odbora je dokončno sklenila podpreti izvedbo te strategije za promocijo DPK, in sicer z naslednjim sklepom:
Stalni odbor

1. se seznanil s poročilom Italije in Avstrije in se zahvali za njihov trud

med pogodbenicami, Stalnim sekretariatom, opazovalci, predsedstvom Alpske konvencije, lokalnimi ustanovami ter drugimi združenji za promocijo izvajanja DPK v različnih delih alpskega loka, in sicer prek organiziranja vrste aktivnosti (konference, tematske delavnice, publikacije v alpskih jezikih itd.), ki bodo lokalne skupnosti spodbudile k zanimanju za ta inštrument.

Omenjeno sodelovanje je imelo še predvsem namen, da prispeva k doseganju specifičnih ciljev, kot so:

- zanimanje lokalnih upraviteljev, stakeholderjev in splošneje lokalnega prebivalstva za vsebine deklaracije;
- pozitiven input za lokalne ustanove, da se bodo pri pripravi svojih razvojnih programov/strategij zgledevale pri vsebinah Konvencije,
- izmenjava informacij in izkušenj med lokalnimi upravitelji in strokovnjaki ter združenji, ki delujejo na tem prostoru, predvsem na ključnih področjih Deklaracije²;
- oblikovanje in/ali krepitev transnacionalnega in čezmejnega sodelovanja v alpskem loku med organizacijami lokalnih in regionalnih ustanov, združenj, tudi nevladnih, alpskega loka pri razvijanju programov in projektov, ki izhajajo iz vsebin Deklaracije;
- poživitev sodelovanja med osrednjimi vladami (n.pr. ministrstvi) in regijami ter lokalnimi ustanovami pri razvijanju dejavnosti, usmerjenih v izvajanje ciljev Alpske konvencije in Deklaracije "Prebivalstvo in kultura".
- ustanovitev dodatnega direktnega omizja za soočanje med predstavniki pogodbenic o konkretnih problematikah, ki se tičejo ozemlja z vidika alpskega prebivalstva;

Zaželeni rezultati izvajanja teh aktivnosti so tesno povezani z doseganjem navedenih ciljev in naj bi jih kratkoročno in srednjeročno ocenjevali za:

- večanje poznavanja in osveščenosti med predstavniki centralnih uprav, stakeholderji in krajevnim prebivalstvom na splošno o ciljih Alpske konvencije in Deklaracije "Prebivalstvo in kultura";
- večje poznavanje in osveščenost med predstavniki centralnih uprav o dinamikah, ki potekajo na teritoriju in o pričakovanih prebivalstva glede tematik, zajetih v DPK;
- večje poznavanje in zavedanje lokalnih upraviteljev in stakeholderjev, širše gledano pa tudi lokalnega prebivalstva, glede ciljev Alpske konvencije ter Deklaracije "Prebivalstvo in kultura";
- izmenjave informacij in izkušenj ter širitev dobrih praks med upravitelji in strokovnjaki lokalnih ustanov in združenj, delujočih v alpskem prostoru;
- priprava in širitev končne publikacije, ki bo lahko še dolgo dajala odgovore na to obravnavano temo;
- oblikovanje in objava dokumentacijske baze kot prispevka pogodbenic v luči preverjanja izvajanja deklaracije do leta 2010;
- krepitev izmenjave informacij in izkušenj ter širitev dobrih praks med upravitelji in strokovnjaki lokalnih ustanov ter združenji, ki delujejo v alpskem prostoru;
- začetek novih projektov in programov za transnacionalno in čezmejno sodelovanje med organizacijami lokalnih in regionalnih ustanov ter združenji, tudi nevladnimi, ki obstajajo v alpskem loku in prispevajo k izvajanju deklaracije.

2. vabi pogodbenice in opazovalce, da aktivno sodelujejo pri skupnih pobudah za izvajanje Deklaracije «Prebivalstvo in kultura», tudi z ustreznim vključevanjem drugih organizacij, ki delujejo na tem področju

² Zavest o pripadnosti skupnosti in sodelovanje; Kulturna raznolikost; Življenski prostor, kakovost življenja in enake možnosti; Gospodarski prostor; Vloga mest in podeželja

Do danes so bile pod okriljem Alpske konvencije in ob podpori lokalnih združenj organizirane in izpeljane tri glavne pobude za promocijo izvajanja DPK (v Beljaku³ (A), v Dobrovem⁴ (SL) in v Ostani⁵ (I,CN)).

Za boljše osveščanje o posebnostih, ki označujejo področje “Prebivalstva in kulture”, se smatra, da bi bilo koristno podati sintetičen prikaz glavnih rezultatov:

- dejavnosti (analiz, študij in primerjav), ki so jih v okviru DS Prebivalstvo in kultura v obdobju 2001-2006 izvajali pogodbenice, opazovalci in strokovnjaki,
- pobud, ki so jih skupno udeležale pogodbenice v okviru omenjene strategije za promocijo DPK.

Prikaz skupnih dejavnosti pogodbenic – posebno glede **izjemnosti območja in prioritete za glavne tematike** s prispevki strokovnjakov in navzočih poslušalcev – je na voljo v Dodatku, ki je priložen standardizirani strukturi.

³ Prvo srečanje v Beljaku, 3. in 4. marca 2008 je s sodelovanjem Avstrije, Italije in Stalnega sekretariata predstavljalo priložnost za predstavitev ciljev in vsebin DPK širši mednarodni publiki na plenarnih zasedanjih, kjer so opravili tematska poglobljanja v petih vzporednih delavnicah (toliko je namreč sekcij, na katere se deli DPK). Ob zaključku delavnic je bil udeležencem razdeljen vprašalnik kot dopolnilo za oceno rezultatov pobude in za usmerjanje organizatorjev bodočih podobnih pobud.

⁴ Seminar, ki je potekal v Dobrovem 28. in 29. maja 2008 s sodelovanjem Slovenije, Italije, francoskega predsedovanja in Stalnega sekretariata, se je v skladu s temami in argumenti, ki jih je Slovenija izbrala za obdobje svojega predsedovanja EU, nanašal na poglobljanje **kulture gradnje v Alpah v luči klimatskih sprememb**, v skladu s predlogi DPK-ja pod točko 3.1. (glej opombe pod točko 2).
Ob tej priložnosti so iskali možne sinergije med DPK-jem in Deklaracijo Alpske konference o klimatskih spremembah.

⁵ Srečanje v Ostani 26. in 27. junija 2008 s sodelovanjem Italije, Stalnega sekretariata in francoskega predsedovanja je bilo, zaradi posebne politike gostiteljeve občine, ki želi ponovno oživiti svoje gorsko območje v osrčju okcitanske doline v bližini italijansko-francoske meje, idealna priložnost za poglobitev tistega dela DPK-ja, ki se nanaša na “**Kulturno raznolikost**” (vključno s podtemami. Glej opombe pod točko 2).

II. POGLAVJE

VPRAŠALNIK

Kako boste izpolnjevali vprašalnik

Vprašanja, na katera je treba odgovoriti, so označena s sivo barvo.

Če se pri izpolnjevanju vprašalnika vendarle pojavijo težave pri določenih vprašanjih, poskusite na ta vprašanja odgovoriti, kolikor je mogoče. Na tovrstne težave lahko opozorite v rubriki „Morebitne opombe“.

Odgovori na vprašanja morajo nuditi čim popolnejšo sliko o stanju na področju izvajanja Deklaracije »Prebivalstvo in kultura« (P+K), zato bodo v številnih primerih, predvsem ko gre za pritrdilne odgovore, zaželeni in koristni popolnejši odgovori, ki naj podrobno opišejo sprejete ukrepe in pobude, vključno z morebitnimi regionalnimi ali občinskimi posebnostmi.

Izrazoslovje, uporabljeno v vprašalniku, se praviloma ujema z izrazoslovjem Deklaracije P+K.

Vprašanja v vprašalniku ne spreminjajo obveznosti pogodbenic, ki izhajajo iz Alpske konvencije in njenih protokolov.

Informacije, ki jih je pogodbenica, ki mora izpolniti vprašalnik, označila za zaupne, se tako tudi obravnavajo.

Vprašanja se vsakokrat nanašajo na pogodbenico, ki izpolnjuje vprašalnik, in njeno ozemlje oz. na del alpskega območja, ki leži na njenem ozemlju. Območje Alp pomeni območje uporabe Alpske konvencije v smislu 1. člena Alpske konvencije.

Pogodbenica, ki izpolnjuje vprašalnik, je v vprašalniku označena kot „država“. Zaradi poenostavitve so bile izpuščene posebne oznake Evropske skupnosti. Oznaka „država“ velja za namene tega vprašalnika tudi za Evropsko skupnost.

Podatki o izvoru in izdelavi poročila

Ime pogodbenice	
-----------------	--

Navedite nacionalno kontaktno točko	
Ime nacionalne kontaktne točke	
Ime in naziv odgovorne osebe	
Poštni naslov	
Telefon	
Faks	
E-naslov	

Podpis osebe, odgovorne za vlogo poročila	
Datum vloge poročila	

Navedite sodelujoče organe (npr. NVO, teritorialne skupnosti, znanstvenoraziskovalne ustanove).

1. del: Splošni del

1. Na kratko povzemite, kaj je bilo doslej storjenega in kaj se načrtuje v podporo uresničevanja ciljev Deklaracije P+K?

(Tukaj lahko navedete tudi druge splošne dejavnosti, povezane z Deklaracijo P+K, ki presegajo cilje deklaracije, ali dejavnosti in programe, ki spodbujajo cilje Deklaracije P+K zunaj meja vaše države.)

Morebitne dodatne opombe:

Dopolnitvena vprašanja

Težave pri izvajanju Deklaracije P+K

1. Ali so obstajale oz. obstajajo težave pri uresničevanju obveznosti, ki izhajajo iz Deklaracije P+K?			
Da		Ne	
Če obstajajo/so obstajale, jih navedite.			

Težave pri izpolnjevanju vprašalnika

2. Ali ste pri izpolnjevanju vprašalnika naleteli na težave?			
Da		Ne	
Če ste, jih navedite. Ali imate predloge za izboljšanje?			

2. del: Posebni del o ciljih Deklaracije “Prebivalstvu in kultura” (Deklaracija IX. Alpske konference z dne 9. 11. 2006)

I. Zavest o pripadnosti skupnosti in sodelovanje

Zavest o pripadnosti skupnosti in identiteta

1. Ali krepite skupno odgovornost alpskega in nealpskega prebivalstva ter vseh ravni političnega odločanja za ohranjanje kulturnih posebnosti alpskega življenjskega prostora, zlasti glede utrjevanja zavesti o pripadnosti skupnosti in identitete domačega prebivalstva?			
Da		Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
Morebitne dodatne opombe:			

2. Označite, ali so na naslednjih področjih bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je omenjena skupna odgovornost še posebno okrepila.	Da	Ne
Podpora organizacijam, ki posredujejo tovrstne vrednote		
Spodbujanje in nadaljnji razvoj partnerstev med krajevnimi in regionalnimi teritorialnimi skupnostmi na območju Alp		
Dejavnosti, ki prebivalstvu omogočajo dostop do zgodovinskega, gospodarskega in okoljskega znanja o alpskem življenjskem prostoru		
Programi obveščanja in izobraževanja o Alpski konvenciji in njenih protokolih		
Skupni projekti		
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		

Sodelovanje znotraj in zunaj območja Alp

3. Ali spodbujate jezikovno razumevanje, dialog, sodelovanje in izmenjavo znanja v alpskem prostoru ter med alpskim in nealpskim prebivalstvom v smislu instrumenta krepite medsebojnega razumevanja in spoštovanja?			
Da		Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			

Morebitne opombe:

4. Ali krepite trajnostni regionalni razvoj s sodelovanjem in izmenjavo izkušenj med različnimi kulturnimi skupnostmi na območju Alp in z drugimi gorskimi območji sveta?			
Da		Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
Morebitne opombe:			

5. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, v zgoraj navedenem smislu bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je še posebno krepilo medsebojno razumevanje in spoštovanje (vprašanje št. 3) kot tudi regionalni razvoj (vprašanje št. 4).	Da	Ne
Vzpostavljanje oz. utrjevanje in nadaljnji razvoj mrež čezmejnega in medobmočnega sodelovanja		
Dejavnosti za spodbujanje kulturne izmenjave ter izmenjava informacij in izkušenj o specifičnih temah		
Organiziranje prireditev, razstav, objavljanja publikacij, filmske produkcije in raziskovalnega dela		
Oblikovanje in širjenje večjezičnih publikacij v alpskih jezikih		
Projekti v okviru mednarodnih gorskih partnerstev		
Programi čezmejne izmenjave na znotrajalpski, čezalpski in mednarodni ravni		
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		

Transparentnost in udeležba

6. Ali priznavate pomembno vlogo, ki jo ima civilna družba pri prizadevanjih za uveljavitev trajnostnega razvoja na alpskem območju, spodbujate največjo možno transparentnost v
--

odnosih med državno upravo in prebivalstvom in ali spodbujate udeležbo prebivalcev v zadevah javnega interesa??			
Da		Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
Morebitne opombe:			

7. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi za spodbujanje transparentnosti v odnosih med državno upravo in prebivalstvom ter ukrepi za spodbujanje udeležbe prebivalcev v zadevah javnega interesa.	Da	Ne
Spodbujanje izobraževanja in usposabljanja nosilcev odločitev na področju mediacije in udeležbe.		
Podpora postopkom na podlagi Lokalne agende 21		
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite tudi ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		

II. Kulturna raznolikost

Materialna in nematerialna kulturna dediščina

1. Ali se preučujejo, ohranjajo in razvijajo obstoječa materialna kulturna dediščina, nematerialna kulturna dediščina in ustno izročilo, kar velja zlasti za načine oblikovanja kulturne krajine ter arhitekturno in umetnostno-zgodovinsko dediščino, vključno s tradicionalnimi načini obdelave v kmetijstvu, gozdarstvu, obrti in industriji?			
Da		Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
Morebitne opombe:			

2. Ali podpirate sodobno kulturo ter negovanje in nadaljnji razvoj krajevnih in regionalnih šeg

in navad pri izraznih in upodobitvenih oblikah (šege, književnost, glasba, ples, gledališče, oblike komuniciranja itn.)?			
Da		Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
Morebitne opombe:			

3. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi za preučevanje, ohranjanje in razvoj obstoječe materialne in nematerialne kulturne dediščine in ustnega izročila oz. ukrepi za spodbujanje sodobne kulture ter negovanja in nadaljnega razvoja krajevnih in regionalnih šeg in navad pri izraznih in upodobitvenih oblikah.	Da	Ne
Vzpostavitev in razvijanje lokalnih in regionalnih dokumentacijskih centrov materialne in nematerialne kulturne dediščine in njihovega povezovanja		
Ohranjanje in vzdrževanje struktur in zgradb z zgodovinsko in arhitekturno vrednostjo		
Ponudba poklicnega izobraževanja za posredovanje tradicionalnih načinov rokodelskih tehnologij na območju Alp		
Podpiranje inovativnih oblik kulturnega delovanja in kulturnega izražanja		
Programi in projekti na področju izobraževanja in izpopolnjevanja (tečaji, natečaji, eksperimentalne delavnice itd.) za posredovanje tradicionalnih znanj ter šeg in navad		
Spodbujanje sodelovanja med javnimi ali zasebnimi muzeji, izobraževalnimi ustanovami in zasebnimi deležniki		
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		

Jezikovna raznovrstnost

4. Ali se izboljšujejo okvirni pogoji, potrebni za negovanje in spodbujanje jezikovne raznovrstnosti na območju Alp, pri čemer je treba upoštevati zlasti tradicionalne jezikovne in kulturne skupnosti?			
Da		Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			

Morebitne dodatne opombe:

5. Ali priznavate pomen in vrednost toponomastične dediščine alpskega prostora (še posebno krajevna in ledinska imena) tudi z ozirom na njen kulturno-zgodovinski pomen ter ali se je povečala njena vrednost?			
Da		Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
Morebitne dodatne opombe:			

6. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi so bili izboljšani potrebni okvirni pogoji za negovanje in spodbujanje jezikovne raznovrstnosti na območju Alp (vprašanje 4) oz. se je priznal pomen in vrednost toponomastične dediščine ter povečala njena vrednost (vprašanje 5).	Da	Ne
Načrtno spodbujanje učenja alpskih jezikov, zlasti regionalnih jezikov pri pouku, vključno z narečji		
Izobraževanje in izpopolnjevanje učiteljev		
Zagotavljanje potrebnega učnega gradiva		
Spodbujanje jezikovne raznovrstnosti in večjezičnosti ter jezikovnega vključevanja priseljencev		
Oblikovanje partnerstev med šolami z različnih jezikovnih območij		
Kulturne prireditve v lokalnih jezikih, zlasti glasbene, literarne in/ali gledališke, jezikovni tečaji, tiskani in elektronski mediji		
Projekti razvijanja in pridobivanja krajevnega znanja s preučevanjem in uporabo toponomastike		
Postavitev informacijskih tabel z imeni najpomembnejših krajev določenega območja v občinah in vaseh		
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		

Ustvarjalno umetniško delovanje

7. Ali podpirate umetniško ustvarjanje v vseh izraznih oblikah ter umetniških prikazih vsebin, ki se navezujejo na alpski svet?			
Da		Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
Morebitne opombe:			

8. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je podprlo umetniško ustvarjanje in umetniške prikaze vsebin, ki se navezujejo na alpski svet.	Da	Ne
Organizacija umetniških razstav in prireditev		
Razpis natečajev za oblikovanje znakov kakovosti, logotipov, izdelavo celostne podobe (corporate design) občinske uprave in podjetij na območju Alp		
Izvedba tečajev in delavnic umetniškega ustvarjanja na teme, povezane z Alpami		
Projekti in pobude za umetniško ustvarjanje, pri čemer se uporabljajo lokalne surovine z območja Alp		
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		

III. Življenjski prostor, kakovost življenja in enake možnosti

Poselitvene strukture in pogoji

1. Ali ohranjate in posodabljate obstoječe poselitvene strukture v skladu z načelom trajnostnega razvoja in ob upoštevanju krajevnih posebnosti?			
Da		Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
Morebitne opombe			

--

2. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je prispevalo k ohranjanju in posodabljanju obstoječe poselitvene strukture v skladu z načelom trajnostnega razvoja in ob upoštevanju krajevnih posebnosti.	Da	Ne
Upoštevanje trajnostnih načel pri načrtovanju in izvajanju gradbenih ukrepov		
Programi izobraževanja in izpopolnjevanja o trajnostni gradnji na območju Alp za gradbene strokovnjake in uslužbence organov, pristojnih za izdajo dovoljenj		
Prireditve in pobude, namenjene javnosti z namenom obveščanja in ozaveščanja o trajnostni gradnji in trajnostnem ravnanju z naravnimi viri		
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		

Storitve splošnega interesa in osnovne storitve

3. Ali ohranjate, zagotavljate in razvijate decentralizirane storitve splošnega interesa in decentralizirano osnovno oskrbo?			
Da		Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
Morebitne opombe			

4. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je prispevalo k ohranjanju, zagotavljanju in razvoju decentraliziranih storitev splošnega interesa in decentralizaciji osnovne oskrbe.	Da	Ne
Ukrepi za spodbujanje boljše prostorske porazdelitve storitev za zadovoljitev osnovnih potreb		
Ohranjanje lokalnih storitev na krajevni ravni z boljšo ponudbo večnamenskih ustanov		
Obnova oz. krepitev ponudb javnega prevoza		
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite tudi ustrezne ukrepe.		

Navedite nekaj zglednih primerov.

Šolsko in poklicno izobraževanje in usposabljanje ter izobraževanje odraslih

5. Ali ohranjate in razvijate sodoben sistem šolskega in poklicnega izobraževanja in usposabljanja ustreznih programov izobraževanja odraslih na lokalni in regionalni ravni z upoštevanjem alpskih vidikov na vseh področjih izobraževanja?	
Da	Ne
Navedite nekaj zglednih primerov.	
Morebitne opombe	

6. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je prispevalo k ohranjanju in razvoju sodobnega sistema šolskega in poklicnega izobraževanja in usposabljanju ustreznih programov izobraževanja odraslih.	Da	Ne
Ustvarjanje zadostne ponudbe izobraževalnih ustanov, vključno z ustreznimi učnimi sredstvi in pripadajočo tehnologijo		
Organiziranje izobraževalnih tečajev za odrasle		
Spodbujanje šolskih partnerstev		
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		

Ponudba prostočasnih dejavnosti

7. Ali ohranjate široko razvejano celoletno ponudbo kulturnih dejavnosti in ali glede na možnosti ohranjate ustrezno celoletno ponudbo prostočasnih dejavnosti za lokalno prebivalstvo?	
Da	Ne
Navedite nekaj zglednih primerov.	
Morebitne opombe:	

--

8. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je prispevalo k ohranjanju široko razvejane celoletne ponudbe kulturnih dejavnosti in glede na možnosti k ohranjanju ustrezne celoletne ponudbe pristočasnih dejavnosti za lokalno prebivalstvo.	Da	Ne
Zagotavljanje ustreznih oblik pristočasne ponudbe in ustanov, ki upoštevajo zlasti potrebe in povpraševanje prebivalstva kot tudi posebnosti posameznega območja		
Večja podpora lokalnim kulturnim in športnim društvom		
V primeru socialne in okoljevarstvene vzdržljivosti gradnja, vzdrževanje in obnavljanje objektov, namenjenih kulturnim in športnim dejavnostim		
Spodbujanje udejstvovanja mladih na športnem in kulturnem področju		
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		

Sporočanje in obveščanje

9. Ali ohranjate in spodbujate uporabo različnih oblik sredstev javnega obveščanja kot instrument ohranjanja kulturnih posebnosti alpskega prostora?			
Da		Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
Morebitne opombe:			

10. Ali ste alpskim prebivalcem olajšali dostop do sodobnih komunikacijskih sredstev in tehnologij?			
Da		Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
Morebitne opombe:			

--

11. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je prispevalo k ohranjanju in spodbujanju uporabe različnih oblik sredstev javnega obveščanja kot instrumenta ohranjanja kulturnih posebnosti alpskega prostora (vprašanje št. 9) oz. k lažjemu dostopu alpskih prebivalcev do sodobnih komunikacijskih sredstev in tehnologij (vprašanje št. 10).	Da	Ne
Zagotavljanje prisotnosti sredstev javnega obveščanja tudi v oddaljenejših predelih Alp s strani javnih ponudnikov		
Spodbujanje sporočanja in obveščanja v regionalnih jezikih		
Ustvarjanje okvirnih pogojev za ponudbo tiskanih medijev v regionalnih jezikih		
Spodbujanje poročanja o temah alpskega življenjskega prostora		
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		

Življenje skupnosti

12. Ali podpirate medsebojno razumevanje in dialog v skupnem življenju različnih skupnosti na območju Alp?			
Da		Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
Morebitne opombe:			

13. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je prispevalo k podpori medsebojnega razumevanja in dialoga v skupnem življenju različnih skupnosti na območju Alp.	Da	Ne
Ohranjanje in spodbujanje lokacij, namenjenih medsebojnemu spoznavanju		
Spodbujanje projektov sodelovanja in izmenjave		
Povečanje vrednosti prostovoljnega dela in sosedske pomoči		
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		

Navedite nekaj zglednih primerov.

IV. Gospodarski prostor

Regionalni razvoj

1. Ali uresničujete posebno regionalno politiko, ki je usmerjena v uravnotežen, diverzificiran in samostojen regionalni razvoj prek trajnostne rabe obstoječih lokalnih potencialov in rabe novih socialnih in okolju prijaznih tehnologij?	
Da	Ne
Navedite nekaj zglednih primerov.	
Morebitne opombe:	

2. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je uresničevala posebna regionalna politika, ki je usmerjena v uravnotežen, diverzificiran in samostojen regionalni razvoj prek trajnostne rabe obstoječih lokalnih potencialov in rabe novih socialnih in okolju prijaznih tehnologij.	Da	Ne
Sprejemanje posebnih ukrepov za krepitev gospodarstva gorskih območij v vseh področnih politikah		
Krepitev pobud za spodbujanje razvoja turističnih dejavnosti, ki je sprejemljiv s sociološkega, kulturnega in okoljskega vidika		
Spodbujanje regionalne politike, ki je usmerjena v posebne potrebe gorskih območij		
Posebni programi gospodarskega razvoja za mlade		
Pospeševanje regionalnega razvojnega delovanja, ki si prizadeva okrepiti sodelovanje med kmetijstvom, gozdarstvom, obrtjo in turizmom ter drugimi deležniki v gospodarstvu		
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		

Verige dodane vrednosti

3. Ali krepite in razvijate verige ustvarjanja dodane vrednosti za spodbujanje lokalnih in regionalnih proizvodov in storitev?			
Da		Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
Morebitne opombe			

4. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je prispevalo k krepitvi in razvoju verig ustvarjanja dodane vrednosti za spodbujanje lokalnih in regionalnih proizvodov in storitev.	Da	Ne
Oblikovanje in uveljavljanje regionalnih blagovnih znakov, standardov kakovosti in sistemov označevanja kakovosti izdelkov in storitev, ki so značilni za alpsko območje		
Podpora trženju lokalnih in regionalnih izdelkov		
Spodbujanje oblik nadaljnega izobraževanja na tem področju		
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		

Zaposlovanje

5. Ali obstajajo okvirni pogoji za zadostno ponudbo delovnih mest in mešanih oblik dohodka, kjer je to potrebno?			
Da		Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
Morebitne opombe			

6. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s		
--	--	--

katerimi so se ustvarjali okvirni pogoji za zadostno ponudbo delovnih mest in mešanih oblik dohodka, kjer je to potrebno.	Da	Ne
Spodbujanje trajnostnih javnih/zasebnih vlaganj z namenom ustvarjanja novih delovnih mest, zlasti za visoko kvalificirane delavce		
Ustvarjanje okvirnih pogojev za pridobitev možnosti zaposlitve s primernim dohodkom		
Izboljšanje socialne varnosti, zlasti za sezonske delavce		
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		

V. Vloga mest in podeželja

Povezave med mesti in njihovimi okoliškimi regijami

1. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je prispevalo k priznanju pomena mest v Alpah, še posebno njihove vloge, ki jo imajo kot središča socialnih, kulturnih in gospodarskih storitev v sožitju z njihovim okoljem	Da	Ne
Pobude, namenjene krepitvi ozaveščenosti prebivalcev mest in podeželja o skupni odgovornosti za kulturno in naravno dediščino prihodnjih generacij		
Sodelovanje med mesti ter med mesti in okoliškimi občinami v okviru izmenjave izkušenj in medobčinskih razvojnih projektov na nacionalni in transnacionalni ravni, katerih cilj je uresničevanje okoljskih in gospodarskih ciljev v sklopu Alpske konvencije		
Pobude za učenje in obveščanje z namenom preprečevanja in reševanja konfliktov pri rabi prostora		
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		

Povezave med mesti znotraj in zunaj območja Alp

2. Ali vzpostavljate in krepite povezave alpskih mest z mesti in velemesti zunaj alpskega območja, da bi tako zagotovili stike in izmenjavo informacij med alpskim prebivalstvom ter
--

zunajalpskimi gospodarskimi, znanstveno-raziskovalnimi in kulturnimi središči?			
Da		Ne	
Navedite nekaj zglednih primerov.			
Morebitne opombe			

3. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je prispevalo k vzpostavljanju krepitve povezave alpskih mest z mesti in velemesti zunaj območja Alp, da bi tako zagotovili stike in izmenjavo informacij med alpskim prebivalstvom ter zunajalpskimi gospodarskimi, znanstveno-raziskovalnimi in kulturnimi središči.	Da	Ne
Prostovoljno sklepanje dogovorov med alpskimi teritorialnimi skupnostmi in ustanovami zunaj območja Alp		
Programi za izmenjavo in obiske študentk in študentov ter dijakinj in dijakov v okviru partnerskega sodelovanja med alpskimi in zunajalpskimi mesti v zvezi s specifičnimi strokovnimi temami		
Vzpostavljanje partnerstev med alpskimi in zunajalpskimi mesti in občinami za izmenjavo informacij in predstavitev primerov dobrih praks		
Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		

Vloga podeželja

4. Označite, ali so na področjih, naštetih v nadaljevanju, bili sprejeti ukrepi, s katerimi se je prispevalo k priznavanju pomena alpskega podeželja kot raznovrstnega, heterogenega in samostojnega gospodarskega, naravnega in kulturnega prostora ter podpori integriranih strategij, ki so prilagojene svojim razvojnim možnostim.	Da	Ne
Zagotavljanje in podpora sodelovanju in izmenjavi izkušenj med podeželskimi območji		
Razvoj političnih strategij za izkoriščanje endogenih potencialov in sinergij ter kreativnega regionalnega okolja		
Zagotavljanje enakovrednega dostopa do infrastrukture, informacij in znanja z namenom krepitve podeželja v konkurenci pridobivanja najboljše lokacije		

Drugo		
Če ste označili „Drugo“, navedite ustrezne ukrepe.		
Navedite nekaj zglednih primerov.		

Priloga:

Pregled pomembnih pravnih predpisov (na nacionalni in morebiti regionalni/pokrajinski ravni, ne na občinski ravni)